

„Co proboha ti lidé dělají?“ Odborník se zamýšlí nad složkou armády, kolem níž je rušno

parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/-Co-proboha-ti-lide-delaji-Odbornik-se-zamysli-nad-slozkou-armady-kolem-niz-je-rusno-760858

Jan Rychetský

Před nedávnem jsme se bavili o historii převratů v Česku a poněkud jste mne zaskočil poznámkou, že nejbliže ke standardní definici puče měl zásah Vojenské policie v České televizi v roce 2011. Pojdme se na tuto vojenskou složku podívat podrobněji...

Vojenská policie vznikla v naší armádě v roce 1991 jako zcela nový a vcelku cizorodý prvek mírové armády. Z tohoto hlediska nemá v našich vojenských dějinách žádného přímého předchůdce.

Počkejte, na jejích webových stránkách jsem si přečetl, že tady v různých formách existovala snad vždy. Měla ji c. k. monarchie, měli ji legionáři, existovala na konci třicátých let a v nějaké formě měla být i v lidové armádě...

Ano, četl jsem totéž, ale s danou interpretací nemohu souhlasit, protože neodpovídá realitě. Někdo by snad řekl, že to je přímo dezinformace. Až do roku 1991 totiž na našem území v období míru žádná vojenská policie neexistovala. Formy, které jste uváděl, souvisely s válečným stavem, s brannou pohotovostí státu a podobně. V mírové době resortu obrany nepodléhaly žádné policejní útvary. Legie měly drobné jednotky polního četnictva, například strážniční oddíly v Rusku, případně vojenskou policii v Itálii. Tyto jednotky však byly po příchodu do vlasti a po skončení válečného stavu likvidovány. U takzvaného domácího vojska vznikla vojenská policie v dubnu 1919, nejprve jen na Slovensku, o něž byla v krátké době svedena regulérní válka s maďarskými bolševiky. Po skončení situace ohrožení byla vojenská policie v listopadu 1920 zrušena v českých zemích, v říjnu 1922 (tedy po mobilizaci v roce 1921) na

Slovensku a Podkarpatské Rusi. Její existence tak vycházela z válečného stavu. Po nastolení mírových podmínek byla vojenská policie zrušena.



A co existence polního četnictva před druhou světovou válkou?

Ano, takto je to napsáno na jednom jejich webu, prý před druhou světovou válkou. Je to napsáno obecně, aby se co nejvíce zamlžila podstata věci. Ovšem realie jsou zcela odlišné. Polní četnictvo bylo aktivováno po vyhlášení branné pohotovosti státu v září 1938, přičemž každá vyšší jednotka, hlavní velitelství, armády, sbory a divize získaly do své organizační struktury oddíl polního četnictva přesně podle mobilizační organizační struktury. Přičemž tyto oddíly byly postupně od října do prosince 1938 při demobilizaci zase rušeny.

Takže vznik polního četnictva byl v roce 1938 vázán na vyhlášení branné pohotovosti státu, tedy s přípravou na hrozící válku?

Přesně. V mírovém období nebylo prostě myslitelné, aby resort obrany měl složky, které byly zcela vyhrazeny resortu vnitra. Ani Stráž obrany státu (SOS), jež vznikla v roce 1936, nepatřila až do září 1938 pod resort obrany, ale pod resort vnitra. Bez ohledu na

skutečnost, že od května 1936 tvořily téměř polovinu příslušníků takzvané vojenské posily. Do vojenské podřízenosti přešly prapory SOS až po vyhlášení ostrahy a krytu hranic v polovině září 1938.

A co Československá lidová armáda, co Pohraniční stráž?

Pokud pomineme pořádkové hlídky v posádkách, existovala pouze Automobilní technická inspekce. Obě složky však mohly kontrolovat pouze osoby ve vojenském stejnokroji a vozidla s vojenskou poznávací značkou. Pohraniční stráž podléhala resortu obrany pouze od ledna 1966 do prosince 1971 a důvodem této podřízenosti byla snaha o navýšení počtu vojáků takzvaných jednotných ozbrojených sil. Naše politické a vojenské vedení přistoupilo k tomuto kroku, aby odvrátilo požadavek Moskvy na příchod několika sovětských divizí na naše území. Poté, co k němu opravdu došlo, se Pohraniční stráž vrátila zpět k resortu vnitra.



Pokud tomu dobře rozumím, je dnešní Vojenská policie prakticky jedinou policejní složkou v rámci resortu obrany za celých sto let existence republiky, s výjimkou dob mimořádného či válečného stavu...

Přesně to jsem měl na mysli, když jsem uváděl, že Vojenská policie je novým a cizorodým prvkem naší armády. Přiznávám, že důvod její existence mi uniká, mimo jiné i z toho důvodu, že u nás nyní

neexistuje vojenská justice (podle zákona by zahájila činnost až po vyhlášení branné pohotovosti státu). Nejznámější akcí „empíků“ byl onen zmíněný útok na Českou televizi, který byl nakonec zameten pod koberec. Mnohem více otazníků se ale objevuje, pokud se podíváte na početní stavy.

Fotogalerie: - Sarajevo, Mostar a okolí









Našel jsem údaj z roku 2022. Prý necelých 1250 osob...

Souhlasím, dívali jsme se na stejný soubor. Ale vrátím se do září 1938, kdy bylo postaveno na 60 oddílů polního četnictva. Mám k dispozici archivní dokument, jmenný seznam příslušníků jednoho oddílu, působícího na úrovni velitelství sboru – důstojník v hodnosti majora jako velitel a pouhých jedenáct polních četníků. Je to sice jen jeden prvek, ale určitá fakta z něho můžeme odvodit. Pokud by každý z oddílů polního četnictva měl asi 12 osob, dostaneme při 60 oddílech necelých 750 polních četníků, což můžeme chápat jako minimální počet. Tedy 750 četníků na mobilizovanou armádu o síle 1 500 000 vojáků, jeden polní četník na 2 000 vojáků. Můžeme ale počítat i jinak – ono konkrétní sborové velitelství mělo ve své přímé podřízenosti jednotky o síle do 10 000 vojáků. To by znamenalo jeden polní četník na 850 vojáků. Máme zde sice značný rozptyl mezi možným minimem a maximem, ale řádově si představu o počtu polních četníků na podzim 1938 udělat můžeme.



A srovnání s dneškem?

V roce 2022 jsme měli asi 1 250 vojenských policistů a 22 500 příslušníků armády. Tedy jeden vojenský policista na 18 vojáků. Ve srovnání s vojskem připraveným jít v září 1938 do války máme nyní, ve stále ještě mírových časech, padesátkrát až stokrát více vojenských policistů, než bylo tehdy polních četníků. Co proboha ti lidé dělají? Při dnešním stavu asi 40 000 příslušníků policie na 10,5 milionu obyvatel České republiky vychází jeden policista na asi 260 obyvatel. Proč tedy musí armáda mít patnáctinásobek policistů, než má civilní sféra?

Psali jsme:

Vlezou vám do domu kvůli mobilizaci. Rajchl odhalil Černochovou
Černochová navrhuje: Vojenská policie vám může do domu. Ale mučení má zakázáno
Novela od Černochové: Zákaz fotografování vojenských objektů. Zhoršila se situace
Senátor Hraba: Bránit se zločincům a různým magorům považují za normální



Ted' se ale připravuje zákon o zvýšení a rozšíření pravomocí příslušníků Vojenské policie...

Asi jsou opravdu bez smysluplné činnosti. Dohled jednoho „empíka“ nad 18 vojáky je neuspokojuje, tak si chtějí rozšířit operační prostor do civilní sféry. To by byl ovšem velmi nebezpečný precedens v salámové taktice omezování osobní svobody občanů.



Měl bych jiný nápad, prospělo by to armádě i rozpočtu. Všichni vojenští policisté jsou plně na výši, jde-li o fyzickou přípravu, střeleckou přípravu, řízení vozidel a podobně. Také velitel celé složky je nyní plně kvalifikovaný a zkušený důstojník dělostřelectva, velel baterii i oddílu, byl náčelníkem štábu dělostřelecké brigády, může tedy v armádě bez problémů zastávat velitelskou funkci odpovídající jeho hodnosti. Zrušením složky Vojenské policie a převedením jejích příslušníků přímo k armádě se může okamžitě navýšit počet bojových jednotek o 10 až 15 procent a nebude nás to stát ani korunu navíc.

O komunistickém Československu se říká, že to byl policejní stát. Aby byl naplněn onen poměr 1 : 18 mezi počty policistů a občanů, musela by země mít více než 800 tisíc příslušníků Sboru národní bezpečnosti – Státní bezpečnosti a Veřejné bezpečnosti – což zcela jistě neměla (v roce 1950 to bylo asi 44 tisíc příslušníků). Bylo-li tedy Československo před rokem 1989 policejním státem, čím je Armáda České republiky nyní – policejní armádou?

Psali jsme:

Historik: Okupace roku 1968? Označení Sověti se neujalo, převládá pojem Rusáci

Puč v ČR? Nejbližší byla Vojenská policie.

Historik promluvil. Stalo se v roce 2011

„Omévat přirození vlašné vodó!“ Foltýnova nervozita poroste, vyjádření budou stupidnější a vulgárnější. Hodnocení historika Fidlerera

Fialův rozpočet? Tajné. Vojenský historik tuší, co se lidé nemají dozvědět



Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

131-981500247/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se [ZDE](#).

